

SOM HRDINA

POMÁHAM s UNICEFom

VZDELÁVACÍ PROGRAM
PRE ZÁKLADNÉ ŠKOLY
1. - 4. ročník

Tešíme sa, že Vás môžeme sprevádzať na ceste, počas ktorej sa deti dozvedia veľa zaujímavých informácií o humanitárnej pomoci. Na našej spoločnej ceste sa dozvedia o krajinách, v ktorých deti nemajú také šťastné detstvo ako oni, o tom, ako sa im dá pomôcť a ako sa aj oni môžu stať SUPERHRDINAMI a pomáhať.

CIELE PROGRAMU

Každé dieťa sa túži stať hrdinom. Deti ako hrdinov vnímajú policajtov, požiarnikov, záchranárov alebo vojakov. Keď nastúpia do školy, tak aj pani učiteľky. Veľmi málo sa hovorí o práci humanitárnych pracovníkov, ktorí sú tiež hrdinami. Práca ľudí, ktorí pracujú pre organizácie ako je UNICEF, je často náročná, ale môže byť aj úplne obyčajná. Títo ľudia sú hrdinami, lebo pracujú v ťažkých podmienkach.

Programom SOM HRDINA - POMÁHAM S UNICEFom by sme chceli začať búrať mýty o pomoci a priblížiť ju každému, vrátane detí cez konkrétne situácie, s ktorými sa rozvojoví a humanitárni pracovníci stretávajú každý deň.

Aby sa aj deti mohli stať hrdinami, ktorí budú vedieť správne reagovať a pomáhať iným.

Táto príručka vás prevedie niekoľkými formami pomoci, ktoré UNICEF zabezpečuje v rôznych častiach sveta.

Deti sa budú môcť pozrieť na pomoc z pohľadu:

- ľudí, ktorí pomoc potrebujú
- ľudí, ktorí pomoc poskytujú.

UNICEF - KTO SME A ČO ROBÍME?

UNICEF bol založený po 2. svetovej vojne na pomoc deťom, ktorých životy a budúcnosť boli v ohrození. Nezáležalo na tom, odkiaľ pochádzali. Jediné, na čom záležalo, bolo pomôcť deťom, ktoré sa ocitli v núdzi. Dnes, keď konflikty a krízy na celom svete ohrozujú a premiestňujú milióny detí a milióny detí čelia chudobe, núdzi, násiliu, vykorisťovaniu a diskriminácii, na dosiahnutí výsledkov pre deti záleží viac než kedykoľvek predtým - a ich dosiahnutie pre každé dieťa je pre UNICEF stále hnacou silou. UNICEF pracuje na tom, aby im zabezpečil detstvo, v ktorom sú milované, chránené, zdravé, vzdelávané, a v ktorom sú schopné naplniť svoj potenciál. Ale to nie je možné bez pomoci všetkých - prezidentov, politikov, známych osobností a hlavne srdečnosti a štedrosti obyčajných ľudí, aj tých zo Slovenska.

Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie nemôže byť kopírovaná, reprodukováaná alebo šírená v akejkoľvek forme bez predchádzajúceho súhlasu vydavateľa alebo inak používaná spôsobom, ktorým sa porušujú jeho autorské práva.

VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ZÁKLADNÉ ŠKOLY 1.-4. ročník - POMÁHAM s UNICEFom

Vydala: Slovenská nadácia pre UNICEF,
Michalská 371/7, 811 01 Bratislava
Web: www.unicef.sk
Email: info@unicef.sk

Na príprave obsahu spolupracoval tím Slovenskej nadácie pre UNICEF
Publikácia bola pripravená s finančnou podporou SlovakAid

Publikácia reflektuje iba názory Slovenskej nadácie pre UNICEF a vyjadrené názory nemožno interpretovať ako stanovisko donora.

Prvé vydanie, Bratislava 2019
ISBN: 978-80-XXXXXX-X-X

AKO PRACOVAŤ S TOUTO PUBLIKÁCIOU:

Pri plnení jednotlivých úloh môžete pri označení detí využiť postavičky našich Superhrdinov alebo Smutnáčikov.

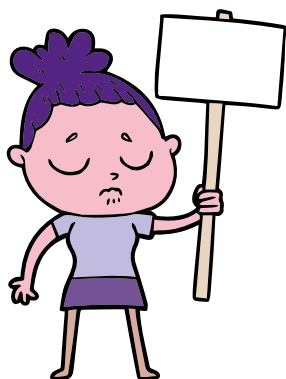
Publikácia obsahuje 6 zaujímavých úloh, ktoré sa týkajú humanitárnej pomoci. Každá jedna úloha má svoj Cieľ, Postup a Zadanie. Postup a Zadanie sú rozdelené na jednotlivé Kroky (Krok 1, Krok 2...). Úlohy sú veľmi praktické, vťahujú deti do deja, aby sa vedeli čo najlepšie vcítiť do svojich kamarátov Smutnáčikov.

Vydajte sa s nami teda na dobrodružnú cestu objavovania Superhrdinov v našich deťoch.

Superhrdinovia

Smutnáčikovia

Úloha č. 1: Čo potrebujú vysídlené deti?

KAŽDÝ HRDINA SA NAJSKÔR OPÝTA, AKÚ POMOC ČLOVEK POTREBUJE, AŽ POTOM POMÁHA

Čas: 30 min. - 45 min.

Cieľ úlohy: Povzbudiť deti k tomu, aby pomoc realizovali na základe toho, čo ľudia, ktorým chcú pomôcť, naozaj potrebujú a nie na základe toho, čo by im oni chceli darovať.

Postup:

Krok 1:

Rozdeľte deti do dvojíc – tak ako sedia v laviciach alebo im rozdajte kartičky od pexesa, aby vytvorili pár. Jedno dieťa z každej dvojice dostane označenie Smutnáčik, druhé dieťa označenie Superhrdina.

Krok 2:

Prečítajte najskôr zadanie pre Smutnáčikov. Smutnáčikovia sú deti, ktoré museli opustiť svoje domovy a už týždeň bývajú v školskej telocvični a ešte týždeň tam musia vydržať. Povedzte im, nech sa zamyslia nad tým, čo najviac potrebujú, a nakreslia to na papier. Smutnáčikovia nakreslia 10 vecí, ktoré si myslia, že najviac potrebujú, aby vydržali ďalší týždeň bývať v škole.

Krok 3:

Prečítajte zadanie pre Superhrdinov. Superhrdinovia počuli, že Smutnáčikovia museli odísť zo svojich domovov a bývajú v škole. Každý Superhrdina má v škole svojho kamaráta, ktorému by chcel pomôcť. Superhrdinovia nakreslia na papier, čo si myslia, že ich kamarát potrebuje, aby ďalší týždeň prežil v škole. Deti nakreslia 10 vecí.

Krok 4:

Dvojice si porovnajú svoje obrázky. Každá dvojica spočíta, v koľkých veciach sa zhodli.

Krok 5:

Vyhodnotenie: Ako dokázali Superhrdinovia odhadnúť, čo Smutnáčikovia naozaj potrebujú?

Zadanie:

Vo vašom meste začalo husto pršať. Prívalový dážď neprestal niekoľko dní, potom začal zaplavovať ulice aj pivnice. Primátor mesta nariadil evakuáciu ľudí, ktorí žili v ohrozených častiach mesta. Situácia sa stále zhoršuje a treba sa rýchlo pobaliť. Rodičia zoberú základné veci a naložia vás do auta. Odchádzate do bezpečia budovy školy, ktorá sa nachádza v nezaplavenej časti mesta.

Smutnáčikovia: Už týždeň bývate spolu s rodičmi a ďalšími ľuďmi z vašej ulice v školskej telocvični. Pri odchode z domu ste stihli zobrať iba pár vecí. Voda na vašej ulici zaplavila domy až do výšky 2 metrov. Hoci voda už začala opadávať, takmer všetko vo vašom dome, vrátane zásob jedla a oblečenia bolo zaplavené. Nemôžete nič z toho použiť, pretože je to kontaminované. Voda totiž bola špinavá a niesla so sebou veľa odpadkov. V telocvični ste už týždeň a ešte týždeň tam zostanete, kým sa bude dať cestovať cez rieku a môžete odísť k príbuzným. Veľa vecí vám chýba a vy potrebujete prežiť v takýchto podmienkach ešte týždeň. Nakreslite najviac 10 vecí, ktoré by ste potrebovali, aby vám prišli v kufri.

Superhrdinovia: Vaša časť mesta nebola tak ťažko zasiahnutá povodňami. Ale vaši kamaráti prišli o

všetko. Videli ste v televízii ako boli ich domy zaplavené, ako bývajú v školskej telocvični. A tak ste sa rozhodli, že im zanesiete veci, ktoré by mohli potrebovať.

Nakreslite v kufri 10 vecí, ktoré si myslíte, že by ste chceli priniesť jednému zo svojich kamarátov.

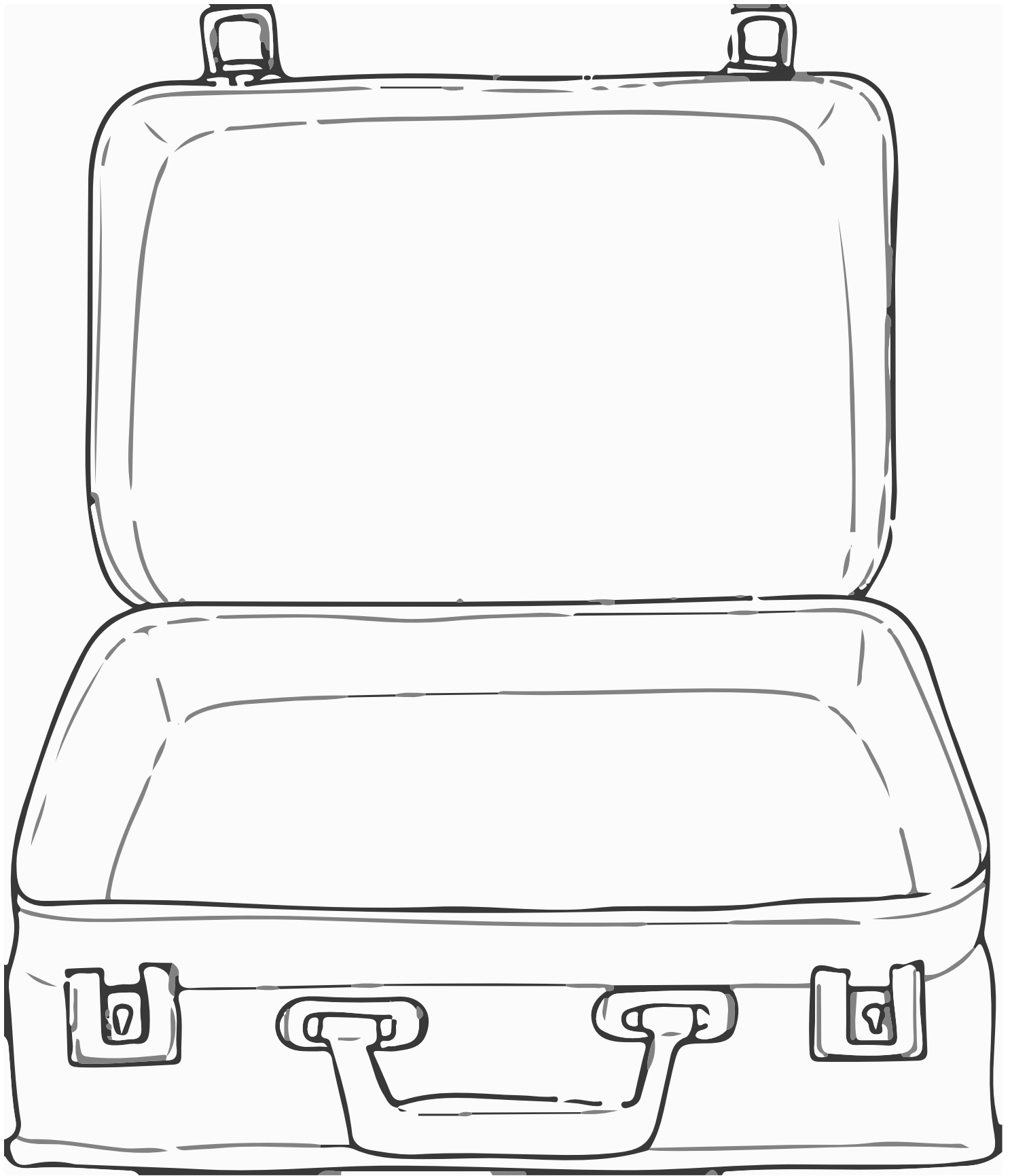
Keď máte obrázky dokončené, porovnajte si svoj obrázok so svojim kamarátom. Čo váš kamarát potreboval? Aké veci z tých, čo potreboval by ste mu priniesli? Podarilo sa vám odhadnúť to, čo potrebuje?

HUMANITÁRNE OKIENKO

PRIESKUM POTRIEB – keď niekomu chceme pomôcť, nemalo by to byť preto, že sa chceme dobre cítiť my sami, ale preto, aby sa lepšie cítil človek, ktorý pomoc potrebuje. Keď chceme niekomu pomáhať, mali by sme sa ho najskôr opýtať, čo potrebuje a ako mu to pomôže. Humanitárni pracovníci preto skôr ako začnú ľuďom pomáhať zisťujú, čo ľudia potrebujú. Predstavte si napríklad, že žijete v krajine, v ktorej jedávajú hlavne kukuričnú kašu. Ale momentálne nemáte čo jesť a potrebujete pomoc. Dovezú Vám lietadlom múku zo Slovenska, s ktorou však vy neviete pracovať a neviete z nej upiecť chlieb. Takáto pomoc bola teda zbytočná. Vy ste dostali múku, z ktorej neviete nič upiecť a na Slovensku minuli veľa peňazí, aby vám ju mohli dopraviť. Preto je najúčinnějšía pomoc nasledovná: Zo Slovenska vám pošlú peniaze, za ktoré si vo svojej krajine môžete kúpiť kukuričnú múku. Vy si môžete kúpiť presne to, čo potrebujete a ušetriť sa peniaze na drahú prepravu nevyužiteľného tovaru zo Slovenska.

Získavanie informácií o tom, čo ľudia potrebujú, predtým, ako im pomoc pošleme, sa nazýva v humanitárnej pomoci prieskumom potrieb.

Maketa kufra

Úloha č. 2: Nechce sa mi chodiť do školy

KAŽDÝ HRDINA VIE, ŽE NAJLEPŠIA POMOC PRE DETI JE ŠKOLA

Cieľ úlohy: Poukázať na to, že pomoc je veľmi komplexná. Ak chceme niekomu zlepšiť život, potrebujeme vyriešiť nielen jeden, ale niekoľko problémov naraz.

Postup:

Krok 1:

Prečítajte si krok 1 v zadaní. Nechajte každé dieťa premyslieť si, čo by robilo, keby nemuselo ísť do školy a spoločne urobte zoznam takýchto činností. Ak deti už vedia písať, rozdajte každému z nich 3 nalepovacie papieriky („post-it“), na ktoré napíšu, čo by robili, keby dnes nemuseli ísť do školy. Potom spoločne na tabuľu lepte papieriky a rozprávajte sa aj o dôvodoch, prečo sa im do školy chodiť nechce.

Krok 2:

Prečítajte deťom príbeh o dievčatku, ktorému sa nechcelo ísť do školy. Vyzvite ich, aby uviedli dôvody, prečo niektoré deti nemôžu chodiť do školy.

Krok 3:

Niektoré deti nemôžu chodiť do školy, lebo musia napríklad nosiť vodu. Pozrite si s deťmi video o 13 – ročnej Ayshi, ktorá trávi celé dni nosením vody.

Video tu: <https://youtu.be/8avpQNiLmaw>

Potom si s deťmi prejdite zadanie ku Kroku 3. Porozprávajte sa s nimi o tom, čo všetko je potrebné zabezpečiť pre to, aby Aysha mohla chodiť do školy.

Krok 4: Prečítajte si zadanie ku Kroku 4. Porozprávajte sa s deťmi, ako by ste mohli Ayshi pomôcť. Prečítajte si zadanie. Čo všetko potrebujú Superhrdinovia zabezpečiť, aby Aysha mohla chodiť do školy?

Čas: 45 minút až 1 hodina (nemusíte urobiť všetky zadania naraz), na jednu hodinu môžete plánovať kroky 1 a 2, na ďalšiu 3 a 4.

Zadanie:

Krok 1:

Každé dieťa má dni, keď sa mu nechce ísť do školy. Opýtajte sa detí otázku: Čo by ste robili dnes, keby ste nemuseli ísť do školy?

Keď deti dokončia zoznam, pozrite sa spolu na to, koľko z nich spomenie aj nejaký druh pomoci rodičom. Porozprávajte sa s nimi aj o dôvodoch, prečo sa im nechce chodiť do školy, a čo by ich naopak motivovalo do školy chodiť. Zapíšte si ich podnety, ak je niečo, čo by ste mohli urobiť, aby do školy chodili radšej.

Krok 2:

Prečítajte deťom nasledujúci príbeh o dievčatku, ktorému sa nechcelo ísť do školy. Vysvetlite deťom, že u nás nie je možné, aby deti nechodili do školy a aj toto je len príbeh.

Ťažká práca

(príbeh je prevzatý z publikácie *Dve tváre jedného sveta, Príručka UNICEF pre základné školy (1. - 4. ročník)*, Slovensko, máj 2009)

Keď Zuzka prichádza zo školy, jej mamička už na ňu čaká. Zuzka k nej priam letí. „Dnes popoludní do školy nejdem,“ volá ešte skôr, ako k mame dorazí. „Prečo? Veď škola ťa predsa baví! Však?“ pýta sa prekvapene mama.

„Áno, ale dnes popoludní sa mi do školy vôbec nechce ísť, nemám chuť,“ odpovedá Zuzka. A ďalej vysvetľuje. „Pani učiteľka nám rozprávala, že dievčatá v niektorých iných krajinách chodia do školy iba niekedy a niektoré nechodia vôbec. A keď ony nemusia, tak ja tiež ostanem doma.“ Mamička začala chápať súvislosti. Na webovej stránke školy čítala, že sa budú deti tento týždeň rozprávať o práci UNICEF a o tom, že v niektorých krajinách dievčatá do školy nechodia. „A vieš, prečo nechodia tie dievčatá do školy?“ pýta sa mama. Zuzka chvíľu premýšľa. Vie, že pani učiteľka o tom hovorila, ale už si to presne nepamätá. „Ony jednoducho nechodia,“ povedala. „Ani ja nechcem. Tak môžem? Aspoň raz.“ „Hmmm...“ povie mama a pomyslí si: Zuzka určite popoludní zabudne na to, že nechcela ísť do školy. Ale mylila sa. Keď jej chcela obliecť bundu a odviešť ju do školy, Zuzka povedala: „Nechcem ísť do školy a ani tam nepôjdem. Chcem ostať doma. Rovnako ako tie dievčatá v iných krajinách.“ Mama sa Zuzke pozrie do očí a pomaly povie: „Teda dobre. Keď tak veľmi chceš byť dievčaťom z inej krajiny, môžeš. Raz.“

Mama jej bundu zasa vyzlečie a Zuzka je veľmi rada. Vylezie na sedačku a vezme diaľkový ovládač s tým, že si zapne televíziu.

„Budem pozeráť televíziu,“ hovorí Zuzka.

„To nemôžeš,“ povie mama, vezme jej ovládač a položí ho na miesto.

„Prečo nie?“ pýta sa zaskočená Zuzka.

„Ty chceš byť dievča z krajiny, v ktorej dievčatá nechodia do školy. Tie však nemajú doma televíziu.“

„Ako to vieš?“ pýta sa Zuzka.

„Tie dievčatá nemôžu ísť do školy preto, že ich rodičia na to nemajú peniaze. A nemajú peniaze ani na televízor.“

Zuzke je to ľúto, ale uvedomuje si, že sama chcela byť dievčaťom z takej krajiny.

„Na televíziu sa teda dívať nemôžem,“ pomyslí si. Uteká ku skrini, z ktorej si chce zobrať hračku. Mama ju však zastaví:

„Zuzka, v krajinách, v ktorých dievčatá nechodia do školy, musia pracovať alebo pomáhať v domácnosti. Ak chceš byť ako tie dievčatá, musíš mi pomôcť.“

„Áno mama, výborne, pomôžem ti,“ hovorí Zuzka.

„Môžem si dať najprv malinovku?“ Mama však pokrúti hlavou.

„Budeme to robiť ako v tej krajine – takže začneme hneď pracovať. Môžeš začať vonku so zalieváním rastlín.“ Zuzka ide do kôlne. Vezme odtiaľ veľkú krhlu, postaví ju pod vonkajší vodovodný kohútik a naplní až po okraj. Chce plnú kanvu zdvihnúť, ale nevládze. Krhla je príliš ťažká.

„Mami, nemôžem tú krhlu zdvihnúť!“

„Dievčatá v tých krajinách to musia tiež robiť samy,“ vraví mama.

„Premýšľaj a skús nájsť nejaké riešenie.“ Zuzka premýšľa. Krhla je príliš ťažká preto, že je taká plná. Oboma rukami tlačí na krhlu a nakláňa ju, chce z nej vyliat vodu. Konečne sa jej to podarí. Voda špliecha na všetky strany a odteká do kanála. Ešte stále je krhla ťažká. A tak ju k rastlinám cez trávnik ťahá. Tu zdvihne krhlu oboma rukami a začne rastliny polievať. Keď je krhla prázdna, znova ju naplní. Teraz už je oveľa múdrejšia, plní krhlu iba do polovice. Keď všetky rastliny popolieva, hovorí:

„Tak, a teraz sa idem hrať!“

„Ale tvoja práca sa ešte neskončila,“ povie mama a ukáže na metlu.

„Teraz bež pozametať dlaždice na záhrade.“ Zuzka začne zametať. Táto práca ju baví, len sa už cíti unavená. Zastaví sa.

„Som unavená, je to ťažká práca,“ povie. „Viem, ale ty sama si to chcela,“ vraví mama.

Zuzka pomaly ďalej zametá. Ruky má Ľoraz ťažšie a ťažšie.

„Už sa mi nechce,“ povie, keď vojde do domu. Mama má však pre ňu pripravenú ďalšiu prácu. Očistiť plný hrniec fazule.

„Struk je potrebné roztvoriť,“ hovorí mama. Vezme fazuľu a ukazuje Zuzke, ako to treba urobiť. Nie je to ťažká práca, ale hrniec je plný.

„Treba všetky fazuľky?“ pýta sa Zuzka.

„Áno,“ odpovedá mama. Zuzka vezme fazuľu a rozlomí ju napoly. A potom ďalšiu, ďalšiu a ďalšiu. Aká je len unavená.

„Zajtra pôjdem do školy,“ povie odrazu.

„Škola je oveľa zábavnejšia ako takáto práca.“ Mama vezme hrniec s fazuľou a položí ho na linku.

„Si z tej práce unavená, však?“ pýta sa.

„Už to dorobím. Choď a chvíľku si odpočiň.“ Mama dočistí fazuľu. Naplní dva poháre s malinovou. Vojde do izby. Zuzka tam sedí na sedačke a zíva. Mama sa usmieva.

„Dievčatá v škole to majú predsa len lepšie ako tie, ktoré musia cez deň pracovať,“ povie.

„Áno...“ zamumle Zuzka a potom... zaspí.

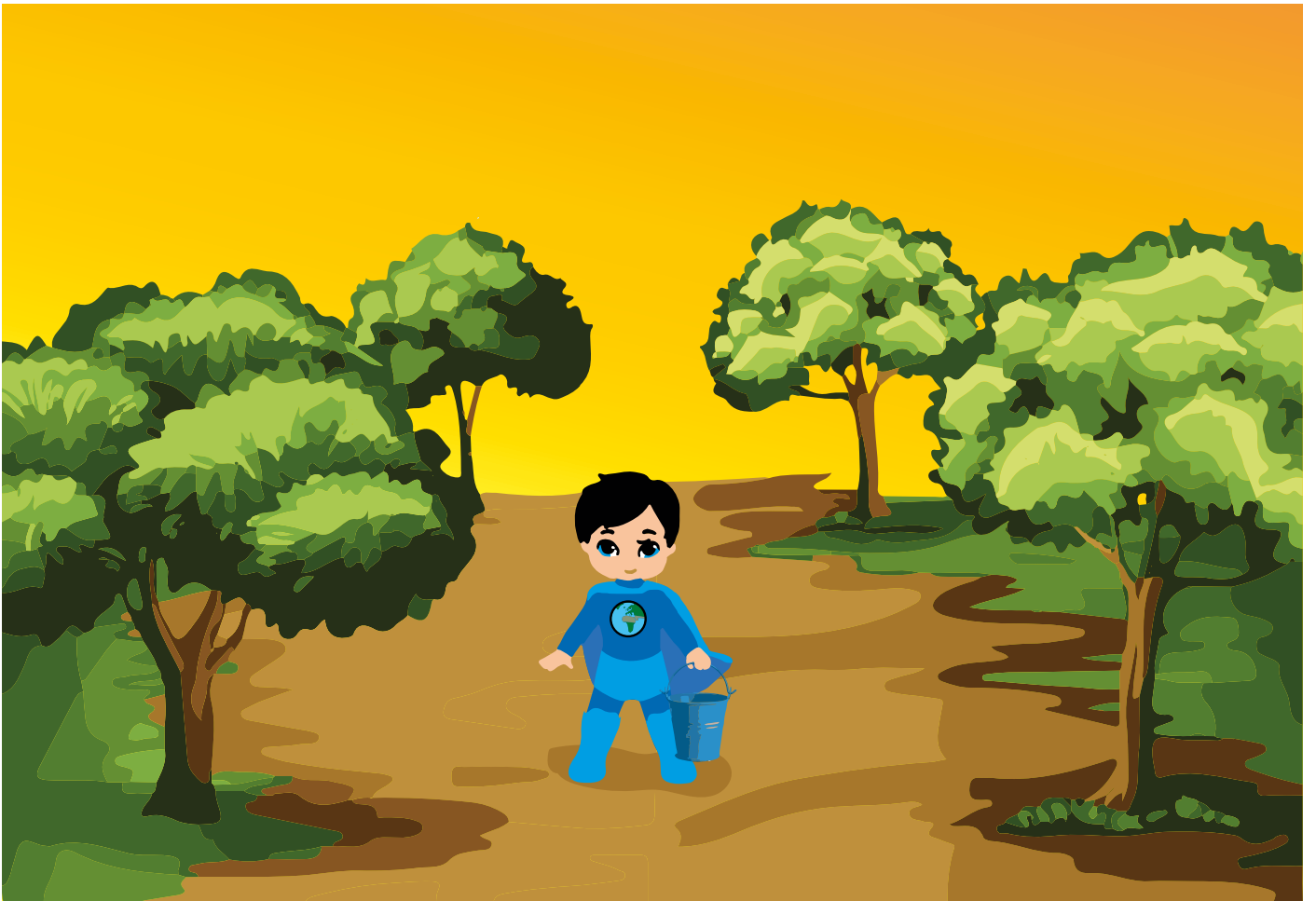
Krok 3:

Existujú ľudia - humanitárni a rozvojoví pracovníci, ktorí pracujú ako Superhrdinovia, a snažia sa o to, aby každé dieťa mohlo chodiť do školy. Ale aj keby bola škola v dedine, kde Aisha býva, potrebujú zabezpečiť najskôr to, aby Aisha mohla chodiť do školy. Čo by ste ako Superhrdinovia robili vy?

Krok 4:

Aisha je dievčatko z veľmi chudobnej rodiny. Nemôže chodiť do školy. Jej rodičia sú veľmi chudobní. Mama sa stará o malých súrodencov a otec sa stará o dobytok, z ktorého majú mlieko a mäso, aby prežili. Jej brat chodí do školy. Na varenie a umývanie potrebujú vodu. Aisha je jediná z rodiny, ktorá je dostatočne silná, aby mohla doniesť vodu, pre ktorú však musí chodiť veľmi ďaleko. Jej povinnosti doma sú dôvodom, prečo Aisha nemôže chodiť do školy. Vy ste Superhrdinovia, viete, že Aisha sa potrebuje vzdelávať, aby sa mala lepšie. Aby si vedela v obchode nakúpiť, zrátať peniaze, alebo zarábať, keď bude dospelá napríklad ako učiteľka v škole. Chcete jej pomôcť. Ale nestačí jej iba vybaviť miesto v škole. To by nepomohlo. Pozrite sa na zoznam vecí, ktoré ako Superhrdina potrebujete zabezpečiť pre to, aby sa Aisha dostala do školy.

Keď vidíte, koľko vecí budete musieť zabezpečiť, predstavte si, koľko veľa peňazí to bude stáť.

Úloha č. 3: Vzdelávanie pre každé dieťa

KAŽDÝ HRDINA VIE, ŽE NAJLEPŠIA POMOC DEŤOM JE VZDELANIE

Cieľ úlohy: Ukázať deťom ako môže vyzeráť pomoc organizácie UNICEF pri podpore vzdelávania detí.

Postup:

Krok 1:

Prečítajte si príbeh v zadaní ku Kroku 1.

Krok 2:

Prečítajte deťom v zadaní Krok 2. Každé dieťa pripraví na lavicu len tie najnutnejšie školské pomôcky, bez ktorých by nevedeli absolvovať vyučovací deň. Porozprávajte sa s nimi podľa ich výberu, čo je naozaj nutné a čo je síce potrebné, ale vyučovanie by bez toho mohlo prebiehať. Opýtajte sa ich, aké pomôcky potrebuje učiteľ.

Zadanie môžete zmeniť aj tak, že do stredu triedy postavíte krabicu. Každé dieťa dostane, , sáčok alebo vrecúško so svojím menom, do ktorého dá svoje pomôcky. Do jedného vrecúška dajú pomôcky pre učiteľa/ku. Potom postupne prinášajú svoje vrecúška do krabice. Stačí vám krabica? Ak nie, akú veľkú krabicu by ste potrebovali?

Krok 3:

Ukážte deťom obrázok „Školy v krabici“ a prečítajte im, čo táto krabica obvyčajne obsahuje.

Krok 4:

Vysvetlite deťom, že jednou z úloh humanitárnych pracovníkov UNICEFu je pomáhať deťom na celom svete, aby ani napriek ťažkým podmienkam, v ktorých žijú, nevynechávali školu, nemuseli opakovať ročník, aby si raz mohli nájsť dobré zamestnanie. Prečítajte im Krok 4 zo zadania, kde nájdete informácie o tom, koľko školských pomôcok môže UNICEF v priebehu jedného roku rozdať deťom na celom svete.

Čas: vyučovacia hodina (45 minút)

Zadanie:

Krok 1:

Dedinku Talise v Indonézii zasiahlo v októbri 2018 silné zemetrasenie, následkom ktorého prišla vlna tsunami. Ešte aj niekoľko týždňov po zemetrasení spí 11 – ročné dievčatko Sofia v stane, ktorý zdieľa so svojimi 9 členmi rodiny a susedmi. Namiesto postele má matrac, chránený sieťou proti komárom. Ráno vstane, poumýva sa v lavóre, vyčistí si zuby vodou z veľkej nádoby na konci poľa, kde je veľké množstvo stanov a plachiet prichytených na doskách, pod ktorými bývajú ďalší ľudia. Už nemá školskú tašku plnú kníh. Jej počítač plný domácich úloh, hier a rozprávok je zničený. Stále premýšľa nad tým, ako zúfalo bežali, aby sa dostali z vln, ktoré sa valili na pobrežie. Vďaka svojej šikovnosti sa jej podarilo zachrániť 2 mobilné telefóny, ktoré zachránili ich rodinu. S pomocou mobilov sa im podarilo nájsť informácie o tom, kde hľadať jedlo, vodu, aj ako sa spojiť so zvyškom rodiny. Ale teší sa, lebo UNICEFu sa podarilo aspoň čiastočne opraviť budovu jednej školy. Dnes má UNICEF priniesť „školu v krabici“ a po niekoľkých týždňoch sa bude môcť učiť a deň stráviť v lepších podmienkach ako je preplnený stan. Keby nemohla pokračovať

v učení, tak by prepadla a musela by rok školy opakovať. Preto je zvedavá, ako vyzerá „škola v krabici“

Krok 2:

„Škola v krabici“ je kufor so základnými školskými pomôckami, aby sa deti mohli učiť. Ide iba o pomôcky, ktoré najviac potrebujú žiaci aj učiteľka, aby mohli mať vyučovanie.

Predstavte si, že zemetrasenie zasiahlo vašu školu. Ste Superhrdinovia a chcete poslať „Školu v krabici“ pre vašu triedu. Pripravte si na školskú lavicu čo najmenej školských pomôcok, ale takých, bez ktorých by ste nemohli v škole nič robiť. Koľko vecí má každý z vás? Koľko vecí máme spolu?

Krok 3:

„Škola v krabici“ obsahuje základné pomôcky pre učiteľa/ku a 40 žiakov:

zošity, ceruzky, strúhadlá, gummy, nožničky, kriedy, tak isto obsahuje drevené hodiny, aby sa deti mohli učiť, koľko je hodín, drevené kocky, pomocou ktorých sa učia počítať, rádio na solárne batérie a 3 laminátové tabuľky na výučbu abecedy, čísel a násobilky. Všetko to je zabalené v hliníkovom kufri, ktorého steny sú natreté špeciálnou farbou, aby mohli slúžiť ako tabuľa.

Krok 4:

V UNICEFe pracuje veľa Superhrdinov, ktorí sa snažia, aby deti na celom svete mohli chodiť do školy, a keď prídu o všetko, tak sa im snažia zabezpečiť školské pomôcky. Napríklad v roku 2018² sa Superhrdinom podarilo zabezpečiť:

4, 5 milióna školských tašiek pre deti v 58 krajinách sveta

84 000 krabíc so školskými pomôckami pre deti v 62 krajinách sveta

39 700 štandardných pomôcok pre celé triedy

20 500 krabíc so školskými pomôckami, ktoré sú prispôsobené krajinám, v ktorých sa distribuujú

22 200 krabíc s pomôckami na voľný čas (ktoré obsahujú rôzne hry, lopty a pod.)

1 600 krabíc s pomôckami pre deti v škôlkach

Úloha č. 4: Aj ja som jedinečný

KAŽDÝ HRDINA VIE, ŽE MUSÍ VERIŤ SEBE SAMÉMU, ABY MOHOL POMÁHAŤ INÝM

Cieľ úlohy: Poukázať na to, že pomoc, ktorú deti vo svete potrebujú, nie je len materiálna, ale môže mať rôzne iné formy.

Postup:

Krok 1:

Zistite, čo si deti myslia o tom, kto je hrdina. Prečo ho obdivujú, v čom je jedinečný. Prečítajte si Krok 1 v zadaní.

Krok 2:

Opýtajte sa detí, čo podľa nich musí človek robiť preto, aby sa stal hrdinom.

Vysvetlite deťom, že existujú aj neviditeľní hrdinovia. Napríklad ak niekto pomáha svojej chorej mame, starej mame, tete na ulici...

Vysvetlite deťom, že každý človek je jedinečný. Máme rozdielne odtlačky prstov, ktoré nás odlišujú. To znamená, že keby niekto urobil veľa dobrých skutkov tajne, tak ho podľa odtlačkov prstov dokážu identifikovať a vyhlásiť za hrdinu.

Keď sa narodíte, tak sa stanete občanmi štátu, v ktorom ste sa narodili, a údaje o vás sú zaregistrované. No na svete existuje veľa detí, o ktorých nik nevie. Nie sú nikde zaregistrované. Tieto deti, aj keby urobili čokoľvek dobré, tak by ich nik nemohol oceniť, lebo nie sú žiadne informácie o tom, že existujú. O ich hrdinských činoch nebude nik vedieť, hoci možno zachránili iné deti pred strelbou alebo svojich rodičov, súrodencov počas zemetrasenia....

Prečítajte deťom Krok 2 v zadaní.

Krok 3:

Prečítajte si Krok 3 v zadaní. Úlohou Superhrdinov je pripraviť identifikačný preukaz. Pripravte si farbu, do ktorej si môžu deti namočiť prst, aby si mohli urobiť odtlačok.

Krok 4:

Prečítajte si Krok 4 v zadaní, aby deti vedeli, čo humanitárne organizácie ako UNICEF robia, aby aj každé dieťa bolo registrované a malo nárok stať sa hrdinami.

Čas: vyučovacia hodina (45 minút)

Zadanie:

Krok 1:

Čo obdivuješ na ostatných? Kto je tvojim hrdinom? (môže byť nejaký spevák, herec, športovec alebo aj niekto z rodiny). Nakresli svojho hrdinu, napíš kto to je a prečo si si ho vybral ako hrdinu.

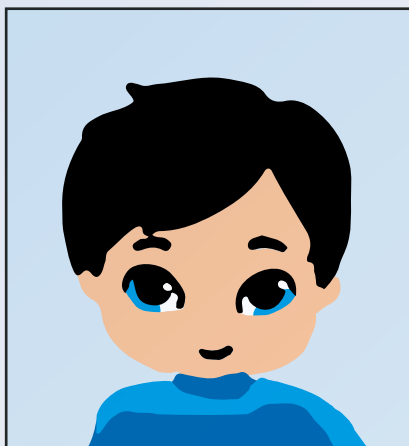
Krok 2:

Jedným z práv dieťaťa je aj právo na totožnosť, registráciu po narodení a štátnu príslušnosť. Žiaľ až ¼ detí, ktoré sa dnes rodia, nie sú registrované a nemajú žiadny preukaz totožnosti. Ak sú ich rodičia bez štátnej príslušnosti, sú utečencami, prenasledovaní alebo, ak žijú v odľahlej oblasti

ďaleko od mesta, budú mať problém získať rodný list a neskôr aj občiansky preukaz. Môže sa stať, že tieto deti nebudú považovať za občanov štátu alebo ich zbavia občianstva. Ľahko sa môže stať, že ich doktor v nemocnici odmietne vyšetriť, budú mať problém s prijatím do školy..., nebudú môcť oficiálne pracovať, mať svadbu a môžu sa tak dostať do nebezpečenstva. Keď dieťa nemá štátnu príslušnosť, ako keby neexistovalo...

Krok 3:

Ste Superhrdinovia a vašou úlohou je zabezpečiť, aby každé dieťa malo svoju identifikačnú kartu a bolo registrované. Pripravte si svoj identifikačný preukaz podľa nasledujúceho vzoru.

Meno:

Priezvisko:

Prezývka (ktorú mám rád):

Dátum narodenia:

Adresa:

Národnosť:

Škola a ročník:

Moje budúce zamestnanie:

Moje talenty (v čom som dobrý, čo viem robiť):

Môj obľúbený predmet v škole:

Moje obľúbené jedlo a nápoj:

Čo ma robí šťastným/šťastnou:

Čo ma robí smutným/smutnou:

Čo ma robí jedinečným/jedinečnou:

Toto je môj odtlačok prsta:

Krok 4:

Superhrdinovia z UNICEFu sa snažia o to, aby deti na celom svete boli registrované. Pomáhajú im v tom aj moderné technológie, telefóny a počítače. Napríklad TIGO – telefónna spoločnosť v Bolívii v spolupráci s UNICEFom zabezpečili, aby deti boli registrované priamo v nemocniciach, kde sa narodia. Takýmto krokom sa zvýšil počet registrácií detí v Rwande od roku 2015 do 2018 za 3 roky o 500%. To znamená, že na miestach, kde bolo zaregistrovaných napríklad 100 detí v roku 2015, tak v roku 2018 dokázali zaregistrovať 500 detí.

Úloha č. 5: Si dobrým kamarátom alebo kamarátkou?

KAŽDÝ HRDINA VIE, ŽE DOBRÝ KAMARÁT NA TEBA MYSLÍ, KEĎ SA TRÁPIŠ, TEŠÍ SA, AK SI ŠŤASTNÝ, JE S TEBOU, KEĎ HO POTREBUJEŠ

Cieľ úlohy: Niektoré problémy detí sú rovnaké na celom svete. Napríklad tak isto ako v chudobných krajinách, tak aj na Slovensku sa deti môžu stretnúť so šikanou. Môže sa stať, že deti, ktoré majú všetko čo potrebujú, môžu byť nešťastné práve preto, že sa ku nim zle chovajú iné deti a môže sa tým veľmi trápiť. Cieľom tejto úlohy je pripomenúť deťom, aké dôležité je kamarátstvo a ako sa majú kamaráti k sebe chovať. Aby deti boli v škole. alebo medzi svojimi kamarátmi šťastné. Aby zažívali šťastné detstvo.

Postup:

Krok 1:

Opýtajte sa detí: "Čo si myslíte, ako sa chová dobrý kamarát? Aké má vlastnosti? Čo od dobrého kamaráta/kamarátky očakávate? Myslíš, že ty si dobrý kamarát? Ak ich odpoveď je áno, alebo aj nie, skúste s nimi chvíľu diskutovať prečo. Potom im povedzte, že teraz sa idú otestovať. Urobte si s nimi test dobrého kamarátstva, ktorý je v zadaní v Kroku 1.

Krok 2:

Pozrite sa na zoznam aktivít v zadaní v Kroku 2. Povedzte deťom, aby rozdelili aktivity podľa toho, čo robí dobrý a čo zlý kamarát. Deti to môžu rozdeliť vo dvojiciach alebo každý individuálne do svojho zošita. Ak deti nevedia ešte písať, čítajte im ich a oni budú odpovedať.

Krok 3:

Vysvetlite deťom, že dobrý kamarát je Superhrdinom. A keď ste Superhrdina a chcete niekomu pomôcť, nemá to byť o tom, aby vás všetci za vašu pomoc obdivovali. Lebo pomôcť iným neznamena, že vy máte byť ten, koho budú chváliť za pomoc. Preto je niekedy dobré pomáhať iba tak - nezištne a tešiť sa z toho. Zahrajte sa s deťmi hru na tajného Superhrdinu z Kroku 4 v zadaní.

Čas: vyučovacia hodina (45 minút)

Zadanie:

Krok 1:

TEST - SI DOBRÝM KAMARÁTOM?²

Označ svoju odpoveď a, b alebo c. (Odpovede môžeš označiť aj farbami – napr. žltá, modrá, červená).

1. Si so skupinou kamarátov. Dvaja z nich sa pokúsia bezdôvodne rozplakať dievča. Čo urobíš?
 - a. Pridáš sa k nim, lebo sa bojíš, že by to isté mohli urobiť aj tebe.
 - b. Neurobím nič.
 - c. Povieš im, aby prestali a povzbudíš dievča.
2. Tvoj najlepší kamarát/kamarátka práve dostal od svojej mamy super nové topánky. Ako sa cítiš?
 - a. Žiarliš na neho/na ňu, lebo ty také nemáš.
 - b. Nezaujíma ťa to.

- c. Pochváliš ho.
3. Tvoj/a kamarát/ kamarátka už zase stratila pero. Čo urobíš?
 - a. Odmietneš mu už ďalšie pero požičať.
 - b. Požičiaš mu pero, ale iba v prípade, že ti on požičia svoju športovú výstroj.
 - c. Povieš mu, že sa nemá trápiť a požičiaš mu pero na zvyšok dňa.
4. Tvoj/a kamarát/ kamarátka ochorel/a. Čo urobíš?
 - a. Budeš sa držať od neho/nej ďalej, aby si neochorel aj ty.
 - b. Navštíviš svojho kamaráta cestou domov, ale len na pár minút.
 - c. Vezmeš nejaké jedlo a školské úlohy a zostaneš u neho tak dlho, ako to bude možné.

Hodnotenie:

Ak najčastejšou odpoveďou je:

- a. Potrebuješ popremýšľať, ako by si sa mohol stať lepším kamarátom/ kamarátkou.
- b. Robíš veci pre iných iba vtedy, keď z toho niečo máš. Musíš sa zamyslieť, či toto je to, čo by si chcel od svojich dobrých kamarátov. Chcel by si, aby sa s tebou kamarátili len preto, že im z toho plynú nejaké výhody?
- c. Wau – si naozaj dobrým kamarátom. Každý potrebuje niekoho takého, ako si ty.

Krok 2:

Ktoré z týchto vlastností sú vlastnosťami dobrého, a ktoré zlého kamaráta?

- Počúva tvoje problémy,
- Niekedy klame,
- Poradí ti, keď potrebuješ,
- Navádza ťa robiť veci, ktoré sa ti nepáčia,
- Prepáči ti tvoje nedostatky,
- Robí si z teba srandu,
- Dokáže ťa rozosmiať,
- Hovorí ti svoje tajomstvá,
- Robí si srandu z iných ľudí,
- Kritizuje ťa,
- Pomáha ti s úlohami, keď niečo nevieš,
- Ohovára ťa za tvojím chrbtom,
- Zastane sa ťa pred ostatnými,

Krok 4: Hra na tajného Superhrdinu.

Napíšte na papierik meno každého žiaka. Povedzte deťom, nech si každý vyberie jeden papierik s menom, ale nech nik neprezradí, aké meno má na papieri. Ak si niekto náhodou vybral svoje meno, nech ho vráti a vytiahne si ďalší. Potom povedzte deťom, aby celý týždeň boli pre kamaráta, ktorého si vybrali, Superhrdinom. Aby sa mu snažili nejakým tajným spôsobom spríjemniť týždeň. Napríklad sa s ním viac rozprávať, niečo mu darovať, s niečím mu pomôcť, niečo pekné mu odkázať, ale tak, aby ho neodhalil. O týždeň bude každý hádať, kto bol jeho Superhrdinom.

Úloha č. 6: Čistota, pol života

KAŽDÝ HRDINA VIE, ŽE JEHO NAJVÄČŠÍM NEPRIATEĽOM SÚ BAKTÉRIE

Cieľ úlohy: Poukázať na to, že niektoré formy pomoci sú síce jednoduché a zábavné, ale môžu mať pre deti obrovský význam a môžu im dokonca zachrániť život..

Postup:

Krok 1:

Vysvetlite deťom, že pre Superhrdinov, ktorí pracujú v chudobných krajinách sveta, sú jedným z najväčších nepriateľov baktérie, ktoré spôsobujú deťom, hlavne bábätkám problémy. Bolí ich bruško, majú hnačku alebo inú infekčnú chorobu, ktorá môže spôsobiť, že zomrú. Každý deň zomrie na svete viac ako 2000 malých detí. A to len preto, že žijú niekde, kde nemajú dobrú hygienu. To znamená, že si neumývajú ruky mydlom po použití toalety, alebo pred jedlom. Preto jednou z najdôležitejších úloh ľudí, ktorí pracujú ako Superhrdinovia v chudobných krajinách, je naučiť všetky deti, aké je dôležité, aby si umývali ruky po použití záchoda a pred jedlom, aby neochoreli. Tomu sa hovorí hygienická osвета. Zahrajte sa aj vy na takýchto Superhrdinov a pomôžte šíriť takúto osvetu na svojej škole. Prečítajte si Krok 1 zo zadania a vyberte si úlohu, ktorú by ste chceli na svojej škole vyskúšať.

Krok 2:

Vysvetlite deťom, že sú krajiny, nielen v Afrike, ale aj v Európe, kde ľudia nemôžu piť vodu priamo z vodovodného kohútika. Vodu si musia kupovať a v niektorých krajinách musia za vodu kráčať dlhé kilometre, a voda ktorú prinesú je špinavá. To im spôsobuje veľa ochorení. Preto sa snažia nájsť jednoduché spôsoby, ako vodu čistiť. Jedným zo spôsobov je, že skôr ako vodu pijú, tak ju prevaria a potom si urobia čaj alebo ju nechajú vychladnúť. Vodu musia držať v zatvorených nádobách, aby sa tam nedostali ďalšie baktérie. Superhrdinovia im dávajú chlórivé tabletky, aby sa voda vyčistila, ale voda nie je vtedy veľmi chutná. Napriek tomu, veľa takýchto detí ochoreje a nie vždy majú možnosť dostať sa rýchlo do nemocnice, kde im dá lekár lieky. Superhrdinovia preto učia ich mamy, ako pripraviť deťom nápoj, ktorý im pomôže nestratiť počas choroby toľko síl. Pozrite Krok 2 zo zadania a pripravte si s deťmi tento nápoj. Potom ho spoločne ochutnajte.

Čas: vyučovacia hodina (45 minút)

Zadanie:

Krok 1:

Urobte hygienickú osvetu na svojej škole/triede, aby deti nezabúdali, že si majú umývať ruky po použití toalety. Môžete s deťmi vyskúšať viacero foriem:

- Rozdeľte deti do skupín. Každá skupina vyrobí jeden plagát, ktorý by mal byť umiestnený na školských záchodoch, aby deti nezabudli, že si majú umyť ruky po použití záchodu.

Alternatíva: Každé dieťa nakreslí svoj vlastný plagát hygienickej osvetu na umývanie rúk.

Najlepšie plagáty umiestnite do školských záchodov.

- Rozdeľte deti do skupín. Každá skupina dostane papier a iné pomôcky. Každá skupina

pripraví reklamu na to, aby si žiaci umývali ruky. Dajte im na to 20 minút. Potom deti odprezentujú svoje reklamy.

- c. Nechajte deti, aby vymysleli vtipnú pesničku, alebo reklamný slogan na podporu umývania rúk. Urobte z toho zvukovú/video nahrávku na mobil. Potom si všetky nahrávky vypočujte.

Najlepšie slogany, alebo slová pesničiek môžete umiestniť v školských toaletách.

Krok 2: Špeciálny nápoj, ktorý pomáha deťom, keď ochorejú

Do litra pitnej vody dajte polovicu malej lyžičky soli, 4 lyžičky cukru a dobre zamiešajte.

Úloha č. 7: Čo robia Superhrdinovia z UNICEFu

Ciel: Ukázať deťom, aké rôzne formy môže mať pomoc.

Postup:

Krok 1:

Vysvetlite deťom, čo je UNICEF.

Medzinárodná organizácia UNICEF bola založená po 2. svetovej vojne na pomoc deťom, ktorých životy a budúcnosť boli v ohrození. Nezáležalo na tom, z akej krajiny pochádzali. Jediné, na čom záležalo, bolo pomôcť deťom, ktoré sa ocitli v núdzi.

Ľudia, ktorí pracujú v tejto organizácii sú akýmiisi Superhrdinami. Pracujú na tom, aby zachránili životy detí, ktoré žijú v krajinách, v ktorých zúri vojna alebo ich zasiahla prírodná katastrofa. Snažia sa pre ne zabezpečiť čo najlepšie podmienky na život, pracujú na tom, aby im poskytli detstvo, v ktorom sú milované, chránené, zdravé, vzdelávané, a v ktorom sú schopné naplniť svoj potenciál.

Superhrdinovia nerobia žiadne veľké hrdinské činy, ale jednoduché úkony, ktoré potrebuje každý z nás pre svoj život. Pozrite si Krok 1 v zadaní a nájdite, čo všetko je úlohou Superhrdinov, ktorí každý deň zachraňujú deti na celom svete a snažia sa, aby sa mali lepšie.

Čas: 30 minút

Zadanie:

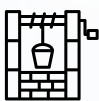
Krok 1:

Prečítajte si, čo robia Superhrdinovia z UNICEFu a doplňte vo vetách chýbajúce slová, ktoré máte na obrázkoch.

1. Učia deti, aby si umývali pred jedlom

2. Stavajú, tam kde deti nemajú pitnú vodu.

3. Rozdávajú chlórové, aby deti pili čistú vodu.

4. Deťom, ktoré museli utiecť pred vojnou a sú v utečeneckých táboroch stavajú

....., aby sa mali kde hrať.

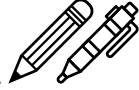

5. V mestách, ktoré boli zničené zemetrasením, opravujú poškodené

6. Deťom, ktoré o všetko prišli a museli ujsť darujú

....., aby mohli chodiť do školy.

7. Učia deti, ktoré žijú vo vojnových zónach, ako sa chrániť v oblasti, kde môžu byť

8. Zabezpečujú pre deti....., aby ich ochránili pred nebezpečnými chorobami.

9. Deťom, ktoré sú podvyživené, poskytujú zdravotnú pomoc a vrecúška s pastou, ktorá obsahuje

10. Vyjednávajú s ozbrojenými skupinami, aby zachránili deti, z ktorých chcú dospelí urobiť detských

Vydala: Slovenská nadácia pre UNICEF,
Michalská 371/7, 811 01 Bratislava

Web: www.unicef.sk
Email: info@unicef.sk

Na príprave obsahu spolupracoval tím Slovenskej nadácie pre UNICEF
Publikácia bola pripravená s finančnou podporou SlovakAid

Publikácia reflektuje iba názory Slovenskej nadácie pre UNICEF a vyjadrené
názory nemožno interpretovať ako stanovisko donora.

Počet strán: 24

Prvé vydanie, Bratislava 2019

unicef

pre každé dieťa